

6.DE IOHANNE FIDELI

Aliquando fuit rex senex, qui cum cogitaret ‚nescio an sit læctus, in quo iaceo, mihi funebris’, dixit: „lubeo venire Iohannem fidelem.“ Iohannes enim fidelis erat rēgis minister omnium dilectissimus. Qui ‚fidelis’ vocabatur, quia rēgi per totam vitam fidem servaverat.

Iohanne ad læctum veniente rex: „Iohannes” inquit „fidelissime, cum sentiam me moriturum esse, nulla mihi cura est nisi filii mei: qui cum adhuc sit valde iuvenis, non semper scit prudenter agere, et tu nisi mihi pollicitus eris te illum omnibus rebus scitu dignis instituturum esse, haud tranquillè claudam oculos meos.“

Tum Iohannes fidelis respondit: „Illum non relinquam illique fideliter serviam, etsi vitae impendio.“ Tum rex senex: „Ergo moriar tranquillus et solacio firmatus.“ Perrexit autem loqui: „Post mortem meam ostende illi totum castellum, omnia conclavia, oecos, fornices omnesque thesauros, qui ibidem sunt positi: at quoddam conclave ne monstres filio meo: illud, in quod abdita est imago filiae rēgis tecti aurei: Nam eandem si aspexerit, corripietur amore tam vehementi, ut animo relinquatur necnon propter illam incidet in magna pericula; filium meum tuteris, ne hoc fiat.“ Rex autem, cum Iohannes fidelis iterum sibi hoc pollicitus esset manu porrigens, obtulit, caput pulvino imposuit, mortem obiit.

Rēge sene sepulto Iohannes fidelis rēgi iuveni ea narravit, quae patri morituro pollicitus erat, et dixit: „Haec diligenter servabo tibi que fidelis ero sicuti illi fui, etsi vitae impendio.“ Luctu finito Iohannes fidelis filio rēgis dixit: „Tempus est te videre hereditatem tuam: Ostendam tibi castellum tui paternum.“ Deinde Iohannes fidelis regem iuvenem circum circa per castellum duxit, huc et illuc, et monstravit ei omnes divitias conclaviaque magnifica: unum illud conclave non aperuit, in quo statuta erat imago illa periculosa. Haec autem imago ita erat statuta, ut ianuam apertam quicumque intrans illam puellam aspiceret eademque imago tam magnificè erat fabricata, ut puella in eadem picta crederetur vivere ipsissima, nec in toto orbe terrarum esse aliqua pulchrior atque amabilior. Regem autem iuvenem cum minimè falleret Iohannem fidelem hanc ianuam semper praeterire: „Cur“ inquit „hanc unam mihi non aperis?“ - „Huic conclavi aliquid inest, quo terrearis“ ille respondit. At rex respondit: „Cum totum castellum reliquum viderim, volo etiam scire, quid insit illi conclavi.“ Quibus verbis factis prodiit, ut ianuam vi aperiret. Tum Iohannes fidelis eum impedit dicens: „Pollicitus sum patri tuo moribundo me curaturum esse, ne tu videres, quae res inesset huic conclavi: eadem tibi mihi que est magno malo.“ - „Ita non est“ rex iuvenis respondit, „malum mihi eveniet, nisi conclave intravero, nam die noctuque sollicitabor, usque dum videam oculis meis; nunc non discedam, nisi aperueris.“

Tum Iohannes fidelis cum cognosceret malum esse inevitabile animo suppresso valde gemens e magno fasce clavem exquisivit. Deinde ianuam conclavi apertam ipse primus intravit curans, ne rex imaginem videret ante se ipsum: at rex curiosissimus cum esset, summis pedum digitis sistens super umeros Iohannis fidelis in conclave prospexit. Imaginem autem virginis ubi aspectavit magnificam auro fulgentem, statim animo relictus humum collapsus est.

Iohannes fidelis eum sublatum ad læctum portavit sollicitè cogitans: „Eheu malum factum est, Domine Deus, inde quid eveniet!“ Deinde regem vino corroboravit, usque

dum resipisceret; prima autem verba a rēge facta erant: „Heus! Quis est in illâ imagine pulchrâ?“ – „Quae est filia rēgis tecti aurei?“ Iohannes fidelis respondit. Tum rex: „Tanto amore“ inquit „illius puellae affectus sum, ut, etsi omnia folia arborum essent linguae, etiam non posset hoc ritē edīci; vitae periculum subibo, ut illam assequar; tibi autem, qui sis Iohannes meus fidelissimus, adiuvandus ero.“

Minister diu deliberabat, quomodo hoc fieri posset, nam sat grave iam erat in conspectum filiae rēgis venire. Tandem cum excogitasset rationem procedendi, rēgi dixit haec: „Omnia quae illa circum se habet, sunt aurea: mensae, sellae, patinae, pocula, catini, omnesque supellectiles: in thesauro tuo sunt quinque tonnae auri, quarum unam cura ut adhibeatur ad varia vasa instrumentaque fabricanda, ad varias aves, bestias feras et mirabiles, quibus sumptīs illuc vehamur, ut experiamur fortunam nostram.“

Rex autem iussit omnes aurifices convenire, qui laborarent diu noctuque, usque dum perficerentur res maximē magnificae: Nunc Iohannes fidelis omnia curavit navi imponenda et induit vestimenta mercatoria; rex autem ut idem faceret necesse fuit, ne agnosceretur; deinde trans mare navigaverunt tam diu, usque dum advenirent urbem, in qua habitabat filia rēgis tecti aurei.

Iohannes fidelis rogavit rēgem, ut in nave remaneret se exspectans. „Fortasse“ inquit „mecum afferam filiam rēgis, itaque curate, ut omnia ordinetis, ponite vasa aurea, exornate totam navem.“ Deinde varias ex illis rebus aureis exquisitas imposuit parvo suo encombomati, in terram descendit et castellum rēgium adiit. Cum aulam castelli intraret, prope puteum stabat pulchra puella duas situlas aureas manibus tenens, quibus aquam hauriret. Eadem aquam aureo fulgore fulgentem secum ablatura cum se converteret, aspexit virum alienum eundemque interrogavit, quis esset? Tum ille: „Mercator sum“ respondit aperuitque parvum encomboma, ut puella inspiceret. Tum eadem: „Eia, quam pulchrae res aureae!“ deposuitque situlam, unam post alteram rem aspectans. Deinde puella: „Oportet ut filia rēgis has res videat, haec enim tam vehementer gaudet rebus aureis, ut emat omnes.“ Puella manu porrectâ Iohannem fidelem duxit in castellum, nam eadem fuit cubicularia. Filia rēgis cum mercem auream videret, laetissima: „Hae res“ inquit, „tam pulchrê fabricatae sunt, ut omnes a te velim emere.“ At Iohannes fidelis: „Famulus tantum sum mercatoris divitis, ea quae hic habeo nihil sunt, si comparaveris cum illis, quae dominus meus habet in nave suâ; illa enim sunt pretiosissima et artificiosissima omnium, quae umquam fabricata sunt auro.“ Filia rēgis voluit curare, ut omnia in castellum afferrentur. Sed Iohannes fidelis dixit: „Hoc fieri non posset nisi per multos dies, et tanta est copia auri, ut pluribus oecis imponenda sit quam magna domus habeat.“ Quibus verbis filia rēgis tantâ est affecta curiositate atque voluptate videndi, ut diceret: „Duc me ad navem, ut aspectem thesauros domini tui.“

Deinde Iohannes fidelis filiam rēgis duxit ad navem valdê laetus; rex autem illâ aspectâ tam vehementer oblectatus est, ut cor sibi videretur dissillire; aegerrimê tantum rēgi contigit, ut animum suum cohiberet excitatissimum. Nunc puella rēgia navem inscendit, a rēge ducta est. Iohannes fidelis autem remansit apud gubernatorem et iussit nautas ancoram solvere: „Tendite omnia vela, ut navis provolet tamquam avis aërem pervolans.“ Rex autem intra puellae ostendit vasa aurea, omnia singillatim, patinas, pocula, catinos, aves feras, bestias mirabiles; sic factum est per multas horas, illa omnes res aspectans maiore erat gaudio quam ut animadverteret navem profectam esse. Ultimam rem auream cum aspectasset,